Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 56. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 56. VOL. LXIII.

КОНГРЕС ПОДІЛЕНИЙ В СПРАВІ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я ФОЛСОМ ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ ЖІНКАМ І НЕЗДІБНИМ ДО ПРАЦІ РОБІТНИКАМ

Вашинґтон. — Уряд виявив свій спротив проти демократичного проєкту змінити закон про соціяльне забезпечення в користь жінок і нездібних до праці робітників. Секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріян Б. Фолсом зізнавав перед Сенатською Фінансовою Комісією і заявив, що уряд противиться тому, щоб і Сенат прийняв той законопроєкт, який минулого року ухвалила Палата Репрезентантів і згідно з яким жінки діставали б старечі пенсії вже по скінченні 62-го року життя, а не по 65-ому році, як це є тепер. Згідно з цим законопроєктом, нездібні до праці робітники мали б право на старечі пенсії вже по скінченні 50-го року життя. Фолсом заявив, що коли б Сенат погодився на той, ухвалений Палатою Репрезентантів законопроєкт, то вже в цьому році мали б право на старечі пенсії коло одного мільйона жінок і нездібних до праці робітників, і це збільшило б видатки пенсійного фонду, які не було б з чого покрити. Після цієї заяви секретар Фолсома в демократичних колах твердять, що демократи не залишать своїх старань підтримувати свій законопроєкт, і внаслідок цього справа соціяльного забезпечення стане одною із головних виборчих проблем. Члени Сенатської Фінансової Комісії йдуть у цій справі по партійній лінії, і, здається, що ця комісія відкине пропозиції зменшити пенсійний вік жінок і нездібних до праці робітників. Але демократи гадають, що їм вдасться, в цьому виборчому році, здобути більшість для свого законопроєкту в повному Сенаті або принаймні на спільній Конґресовій конференції, яка узгіднюватиме обидва законопроєкти — Сенату і Палати Репрезентантів. Секретар Фолсом підтримує свою опозицію фінансовими арґументами. Він сказав, що коли б зменшили пенсійний вік жінок до 62-ох років і нездібних до праці робітників до 50-ох років, тоді негайно треба б збільшити вкладки на соціяльне забезпечення і від працедавців і від затруднених до 2.5 відсотка, і самозатруднених до 3.75 відсотка. Тепер ці вкладки виносять по 2 відсотки від працедавців і затруднених і по 3 відсотки від самозатруднених. „Противлюся тому, казав Фолсом, щоб на 25 відсотків збільшувати вкладки на соціяльне забезпечення від 70,000,000 осіб, які тепер платять на соціяльне забезпечення". Коли б хотіли виплачувати старечі пенсії жінкам після 62 років і нездібні до праці після 50-го року життя без збільшення вкладок, то це вичерпало б пенсійні фонди, і не було б їх з чого платити, а до цього не можна допустити, бо ці фонди скалькульовані так, що вони є самовистачальні. Фолсом казав, що коли б зменшено пенсійний вік жінок, то тим самим зменшено б і можливість праці для них — а це противилося б тому, що жінки живуть довше і довше працюють в порівнянні з чоловіками. Зменшення віку нездібним до праці робітникам збільшило б значно видатки пенсійного фонду, і це виносило б у 1980 році коло 900,000,000 долярів. Секретар здоров'я Фолсом погодився із тим пунктом проєкту, в якому говориться про те, щоб до соціяльного забезпечення могли належати і такі професіоналісти, як самозатруднені правники, дентисти, хіропрактики, ветеринарні лікарі і оптометристи. Таких професіоналістів є коло 200.000.

Канадійці можуть купувати золото без обмежень

Оттава. — Канадійський уряд скасував обмеження на купівлю та продаж золота, і тепер канадійці можуть набувати його стільки, скільки захочуть. Але робити це вони зможуть лише в копальнях золота, а не в Банку Канади. Куплене в копальні золото можна буде зберігати або експортувати за кордон. Одвак, з урядового боку заявляють, що дозвіл продавати золото не означає того, що Канада вертається до золотого стандарту, від якого відступила, разом з іншими країнами, ще в 1931 році. Також немає заміру почати карбування нових золотих монет. Уряд, згідно з законом, міг би це робити, але за 40 років не вибив ані однієї золотої монети. Копальні можуть продавати золото в малих і великих кусках, різної форми, але це золото не сміє мати вигляду офіційних монет. Касуючи обмеження на продаж і купівлю золота, Канада йде слідами Англії, Франції, Бельгії, Індії і Гонґ Конґу. Продукцією золота Канада стоїть на другому місці. Урядова ціна за унцію золота становить 35 долярів.

В АМЕРИЦІ

● **77-річний єпископ** Джюль Б. Жанмард із Ляфасту, Луїзіяна зрезиґнував із свого становища з огляду на стан здоров'я. Минулого року він екскомунікував дві жінки - католички за те, що побили вчителя релігії, який учив разом білих і чорних дітей.

● **Пані Емма Л. Вокейт** розвелася з своїм чоловіком, який примушував її сидіти у плащі в темній кімнаті, бо не дозволяв огрівати мешкання і світити світла.

● **70-річний історик** філософії Вілл Дюрант з Сієтелу, Вашинґтон, приступає до писання сьомого тому історії філософії. Шість томів вже готові і віддані видавцеві. Один журналіст запитав його, що думає він робити після того, як напише сьомий том. Вілл Дюрант відповів: — Думаю вмерти!

● **Президент Айзенгавер** заявив, що думає найменувати Федеральну Раду для Справ Старших Осіб. Багато старших людей, сказав Президент, хочуть працювати для громадянства, і ця рада буде старатися їм в цьому допомогти.

● **Письменник** Джулієн Шуман із Ню Йорку відмовився відповісти в Сенатській Підкомісії Внутрішньої Безпеки на питання, чи був або чи є він комуністом. Під час війни Шуман служив в армії у відділі секретних документів.

● **Адміністрація Ветеранів** повідомляє, що 25-го липня цього року закінчується реченець, протягом якого більшість ветеранів другої світової війни може користати з федеральної допомоги для здобуття якогось фаху. Для ветеранів, які почали військову службу між 5-го жовтня 1945 р. і 5 жовтня 1946 р. реченець продовжено.

● **Уряд Колюмбії** дозволив опублікувати лист політичного еміґранта, що живе тепер в Еспанії, бувшого президента-диктатора Л. Ґомеза, в якому він гостро нападає на Католицьку Церкву. Це свідчить, що й теперішній колюмбійський уряд генерал - лейтенанта Ґустава Роялла Пініллі неприхильно ставиться до Католицької Церкви.

● **Грецький архиєпископ** Північної і Південної Америки Михаїл виступив проти англійського уряду за депортацію архиєпископа Кипру Макаріоса.

● **Адміністрація** Міжнародної Співпраці призначила Пітера Ґрімма із Ню Йорку своїм представником в Італії.

● **Губернатор Порто Ріко**, Луїс Мунюз Марін, промовлятиме на конвенції Спілки Робітників Жіночого Одягу в Ню Йорку, яка відбудеться 10—20 травня.

ДОМАГАЄТЬСЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ ДЛЯ НАТО

Ген. Альфред М. Ґрунтер, головний командант союзних збройних сил в Европі з'ясовує голові Конґресової Комісії для закордонних справ військову ситуацію на европейському терені. На таємній сесії з комісією ген. Ґрунтер домагався атомової зброї для військ НАТО в Европі.

Доллес звітував перед Конґресовими лідерами обох партій

Вашинґтон. — У четвер відбулась у Білому Домі під головуванням през. Айзенгавера дво-партійна конференція, на якій державний секретар Дж. Ф. Доллес склав широке звідомлення про свою подорож по Півдні і Сході Азії. Деякі учасники конференції — повідомляє преса — висловлювали потім невдоволення, що конференція властиво обмежилась до вислухання звідомлення Доллеса, однак, напр., дем. сенатор Волтер Джордж, голова Сенатської Комісії для закордонних зв'язків, заявив, що та конференція була „цікава і приємна". По суті, державний секретар мав висловити „помірковании" і „скромний" оптимізм щодо ситуації на Далекому Сході. Доллес, як відомо, — крім таких країн, як Пакістан, Індія, Цейльон, Сіям і Індонезія, був також у Південній Кореї, на Формозі і в Японії. Справа Середнього Сходу і небезпека війни між Ізраїлем і його арабськими сусідами взагалі не були заторкувані. Хоч це було несподіванкою для запрошених до Білого Дому конґресменів і сенаторів, проте — коментує преса — воно викликало навіть подекуди вдоволення, бо політичні чинники обох партій здають собі справу з незручности великих дебат на цю тему у виборчому році в Америці. Передбачене спершу на четвер засідання Сенатської Комісії для закордонних зв'язків з участю державного секретаря Доллеса було перенесене на п'ятницю 23 ц. м.

Гарриман має стати активним кандидатом на Президента

Олбані, Н. И. — Гаррimanові політичні помічники та прихильники заповідають, що поразка Адлея Е. Стівенсона в правиборах в Міннесоті приспішила рішення нюйоркського губернатора стати „активним" кандидатом на президента ЗДА. В Олбані звертають більшу увагу на поразку Стівенсона як на перемогу Кіфовера. Гарриман мав би почати діяти аж коло першого травня. Найближчі політичні прихильники Гарримана Кармін Де Сапіо, і П. Прендерґаст вже давніше заявляли, що Гарриман буде кандидувати, тепер, на їхню думку, ситуація для Гарримана поправилася. Інші прихильники Гарримана таки просто заявляють, що зручно використали той факт, що Кіфовер поміг послабити Стівенсона. Один із Гарриманових прихильників сказав: „Кіфовер зможе виграти всі правибори, а проте йому на номінаційній конвенції забракне 10-ох голосів, і тому він не буде найменований кандидатом на президента".

Плянують підвищити ціну за їзду залізницею

Вашинґтон. — Міжстейтова Торговельна Комісія розглядає просьбу залізничних компаній підвищити оплати за їзду на особових поїздах на 5 відсотків. Гадають, що залізничні лінії дістануть дозвіл на підвищення оплати за їзду, бо досі в одному році залізниці мають коло 700,000,000 долярів дефіциту на особових поїздах, і рятують свій бюджет тільки оплатами від перевожених товарів. Це підвищення ціни за їзду залізницею буде загальне, бо про нього просять аж 89 східніх і західніх залізничних компаній. Підвищення мало б становити 5 відсотків і виносити принаймні 5¢ за квитки в звичайних вагонах і 20 центів в вагонах першої кляси, а також відповідний відсоток при квитках туди і назад. Такого підвищення домагаються східні залізниці, де тепер платиться по 4.5 цента від однієї милі в вагонах першої кляси і по 3.375 цента в звичайних поїздах. Західні залізничні лінії просять про дозвіл підвищити оплату за їзду на 5 відсотків, з тим, щоб ціни на квитки в звичайних поїздах і поїздах першої кляси були збільшені принаймні на 15 до 20 центів. Це підвищення обов'язувало б на залізницях на захід від ріки Міссісіпі. Залізниці на Сході і Півдні мали останнє підвищення цін за їзду в 1949 році, а західні залізничі лінії в 1948 році. Це підвищення цін за їзду залізницями мало б обов'язувати від 1-го травня цього року, але повідомлення про це мало б настати 30 днів наперед. Але жадна залізнича лінія не проєктує підвищувати цін за квітки на підміських поїздах якими робітники їздять до праці.

Складають плян державного відшкодування за втрати під час повітряної атаки

Вашинґтон. — Директор Уряду Оборонної Мобілізації Артур С. Флемінґ у своєму звіті до Конґресу рекомендує вивчити справу відшкодування за втрати під час повітряної атаки на ЗДА. Флемінґ заявляє, що таке федеральне відшкодування конечне, коли має бути швидка відбудова економічної активности після повітряного налету на цю країну. Автори цього звіту передбачують можливість нападу на ЗДА при допомозі водневої бомби. В ньому говориться також про якнайбільше забезпечення оборонних сирівців проти можливого знищення і радіяції, яка виникне після ворожого налету. Цей звіт вислано до Спільної Конґресової Комісії для Справ Оборонної Продукції, головою якої є демократичний конґресмен Пол Бравн.

Ген. Ґрунтер певний, що Совєти програли б війну

Вашинґтон. — Головний командант збройних сил держав Організації Північно-Атлантійського лакту (НАТО), генерал Альфред Ґрунтер, заявив, що він не має сумніву, що коли б Совєтський Союз зважився на спровокування війни, то він безумовно програє її. Збройні сили НАТО, мовляв, надзвичайно зросли, але військова сила Західньої Европи не є ще така велика, щоб могла переможно опертися в першій стадії війни, якщо Совєти повели б наступ проти европейського Заходу всіми своїми силами. Західня оборонна спроможність зросте значно після того, як Західня Німеччина матиме вже готовою свою нову півмільйонову армію. Альфред Ґрунтер особливо клав натиск на конечність поправи західньоевропейського летунства, летунської системи пересторогм перед раптовим наїздом та достави европейським союзникам деяких нових американських родів зброї. Нова американська зброя для західньоевропейських союзників Америки — це величезний морально-психологічний чинник, пояснював генерал Ґрунтер. Він зізнавав на Конґресовій Комісії закордонних справ, підтримуючи палко проєкт Президента на створення близько 5-більйонового фонду допомоги закордонові. Ген. Ґрунтер звернув увагу, що атаки Совєтів і їх союзників проти НАТО і їх постійна вимога розв'язати цю організацію — це найкращий доказ вартости цього оборонного союзу. Він обстоював допомогу союзникам, бо чим вони сильніші, тим, мовляв, збільшена теж безпека самих З'єдинених Держав.

ЗДА, Англія і Франція радитимуть в травні над Середнім Сходом

Париж. — Французький міністер закордонних справ Християн Піно звернувся в офіційною пропозицією до ЗДА й Англії відбути в найближчому часі спільну конференцію, присвячену виключно справі Середнього Сходу і небезпеці вибуху ізраїльсько-арабської війни. Вашинґтон потвердив отримання такої пропозиції і відповів уже позитивно. Зустріч трьох міністрів закордонних справ відбудеться в перших днях травня ц. р. у Парижі, безпосередньо перед або зараз після з'їзду Ради Північно-Атлантійського пакту (НАТО), призначеного на 4 травня в Парижі. Незалежно від тієї спільної конференції, тепер уже всі названі три держави готовляться перешкодити вибухові війни на Середньому Сході. Англія рішена кинути свої війська, летунство і морську фльоту, зосереджені на Кипрі і Близькому Сході, щоб внеможливити війну між жидами й арабами, а ЗДА саме в цих днях, після повороту державного секретаря Доллеса, переводить над цією справою основні наради. — На п'ятницю в полудне заповіджено у Вашинґтоні надзвичайне засідання під проводом Президента у такому складі: Президент, секретар оборони Вилсон, заст. державного секретаря Герберт Гувер, директор Центральної Розвідчої Агенції Аллен Доллес, секретар летунства Кворлес, голова шефів об'єднаних штабів адм. Радфорд і шеф штабу летунства ген. Твайнінґ. Предмету нарад того надзвичайного засідання не оприлюднено.

Розстріляний Сталіним Вознесенський — реабілітований

Москва. — Ніколай Вознесенський, офіційно голова Державної Комісії Економічного Плянування СССР („Госплан") під час останньої війни, отже направді керівник совєтської державної економіки, член Політбюра і віце-прем'єр СССР, який безслідно назавжди зник весною 1949 року невідомо за що, удостоївся тепер реабілітації: його портрет раптом появився у воєнному музеї в Москві поміж членами Найвищої Воєнної Ради з часу останньої війни: Сталіним, Маленковим, Молотовим, Булґаніним, Каґановічем і Мікояном. Ще в 1953-ому році в совєтській пресі були атаки проти книжки Вознесенського про господарські відносини в Совєтах, причому цього совєтського економіста ляно, як „антимарксиста". Головою „суду", що „судив" Вознесенського, мав бути тогочасний голова совєтських професійних спілок Шверник.

СОВЄТСЬКИЙ „ІВАН ГРОЗНИЙ" В ЛОНДОНІ

Ген. Іван Сєров, шеф совєтської служби безпеки, прибувши до Лондону, пересідає під скріпленою охороною британської поліції з літака до авта. Постать його нагадує в усьому характеристику Сєрова, подану англійською пресою: „присадкуватий бандит", душогуб і шакал.

БРИТІЙЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ВІДВІДИН СЄРОВА

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА НАЗИВАЄ ЙОГО ШАКАЛЕМ І ДУШОГУБОМ І ПРИРІВНЮЄ ДО ІВАНА ГРІЗНОГО І ГІММЛЕРА

Лондон. — Ген. Іван А. Сєров, керівник совєтської служби безпеки, прибувши до Лондону, почав розмови з представниками британського міністерства внутрішніх справ і Сконтленд Ярду в справі зорганізування охорони для Булґаніна і Хрущова, які мають прибути у відвідини до Великої Британії в квітні ц. р. Британська преса зустріла дуже вороже приїзд Сєрова, відомого совєтського емведиста, пацифікатора балтійських країн, Криму і Західньої України, як теж організатора масових депортацій українців, татар і балтійських народів. Відомий британський щоденник „Менчестер Ґардіян" назвав минуле ген. Сєрова „одіозним" і схарактеризував Сєрова як „совєтську версію" шефа гітлерівського Ґештапа Гайнріха Гіммлера. Лондонський „Дейлі Мейл" назвав Сєрова шакалем і душогубом. Ще інший щоденник „Дейлі Міррор", прозвавши Сєрова „присадкуватим усміхненим бандитом", висловив пораду, щоб він на всякий випадок не супроводжав Хрущова і Булґаніна під час їх відвідин в Англії. Ще інші часописи писали, що це Іван Грозний прибуває до Англії. Прибув Сєров до Лондону спеціяльним наймодернішим совєтським турболітаком, збудованим на зразок совєтського бомбардувальника, що його американці визначають назвою „Берджер" (борсук). Відповідаючи на численні інтервенції в справі приїзду Сєрова, міністерство закордонних справ Великобританії заявило, що це воно звернулося до совєтського уряду прислати представника совєтської поліції для обговорення справи охорони Булґаніна і Хрущова під час їх відвідин в Англії. На вибір Сєрова для переведення тієї „місії" британський уряд не мав ніякого впливу, бо його призначили Совєти. Негайно після свого прибуття Сєров, якого зустрічав на летовищі совєтський амбасадор Малік, відбув у совєтській амбасаді нараду з представником спеціяльного департаменту Скотленд Ярду Лонардом Бортом. Представники британських органів безпеки мали звернутися до Сєрова з вимогою, щоб Совєти обмежили кількість совєтських службовиків безпеки, приділених до охорони Хрущова і Булґаніна, бо Скотленд Ярд дасть сам собі раду із зорганізуванням охоронних заходів.

ЗДА запропонували Совєтам редукцію армії

Лондон. — У дальшому ході нарад Підкомісії ОН для справ роззброєння, яка засідає від понеділка у Лондоні, американський репрезентант Гарольд Стассен зголосив новий проєкт: щоб збройні сили ЗДА і СССР скоротити до скількости — максимум 2.500,000 осіб у усіх трьох родах зброї та пропорціонально зменшити військовий бюджет обох названих держав. З'єдинені Держави мають тепер 2.876,000 осіб під зброєю у наземному війську, в летунстві і морській фльоті, а Совєтський Союз — за приблизними підрахунками американських військових фахівців (бо Совєти ніколи не проголошують в цій справі точної статистики) коло 4 мільйони осіб. Таким чином запропонована редукція означала б роззброєння щодо людської сили під зброєю на 13,8% в ЗДА і на 37.5% в СССР. Таку пропозицію Гарольд Стассен зробив на 71-ому засіданні названої Підкомісії, що радить вже 2 і 1/2 року. Раніше на теперішній сесії тієї Підкомісії — Стассен запропонував був, щоб кожна з 5 великодержав, заступлених в Підкомісії, призначили по 20.000 до 30,000 кв. миль для „пробної інспекції і контролі" всіх військових влаштувань і об'єктів, що знаходяться на тому просторі. Нова американська пропозиція є дальшим доказом американської доброї волі — стверджують всі західні часописи.

Помер провідник протиперонівської революції ген. Едуардо А. Льонарді

Буенос Айрес. — В четвер 22 березня помер, проживши 59 років, ген. Едуардо А. Льонарді, провідник арґентинської революції, що закінчилася прогнанням Перона. Після успішного переведення революції Льонарді став тимчасовим президентом Арґентини і на цьому становищі перебув два місяці, поки його не усунув ген. Арамбуру. Ген. Льонарді хворів уже довший час і недавно перебув операцію у З'єдин. Державах Америки. Після операції вже видужував, але зламала його інфлюенца, получена із запаленням легенів. У військовій службі ген. Льонарді був експертом в артилерійських справах. В 1951 році Льонарді перебув у в'язниці 8 місяців, ув'язнений з наказу Перона, буцімто за участь в протиурядовій революті. Потому в 1952 році обвинувачено його в змові на життя Перона.

В СВІТІ

● **В Гамбурґу** урочисто відкрито бюро міжнародної торгівлі кавою. Перед першою світовою війною Гамбурґ стояв своєю торгівлею кави на другому місці після Ню Йорку. Після першої світової війни значення Гамбурґу, як ринку кави, впало, але перед вибухом другої світової війни це місто знову грало в міжнародній торгівлі кавою першорядне значення. Головним доставцем кави для Західньої Німеччини є Бразилія і Колюмбія. Гамбурґ грав завжди ролю міжнародного порту для цілої Скандинавії.

● **В цілому Кипрі** розшукують Неофітоса Софоклеса, який пів року тому став за служника в будинку англійського губернатора Гардінґа і зник в середу вранці перед тим, як відкрито під матрацом губернатора бомбу „домашнього виробу". Найбільші труднощі для англійців у поборюванні революційного руху на Кипрі полягають у тому, що вони не мають серед греків донощиків.

● **Біля Ісляндії**, в підарктичній околиці, два американські летуни вискочили з парашутами в море з бамбардувальника Ф-89, мотори якого перестали працювати на висоті 16,000 стіп. Перед тим вони дали про це знати радіодепешою, і їх виловлено з моря, але вкоротці обидва вони померли з виснаження і смертельної перестуди: вода була льодово - холодна.

● **У столиці Тунізії**, Тунісі, на вулицях появилося 1,000 молодих тунісців у новеньких сірозелених уніформах, шапках і черевиках, які маршували військовим ладом, маніфестуючи на честь новопроголошеної туніської державности. Раніше ніхто не бачив в Тунісі цього війська, яке, наче з-під землі, „вискочило" наступного дня після підписання в Парижі згоди Франції на самостійність Тунісії і її право мати власну армію.

● **187 італійських батьків-комуністів** назвали були своїх синів іменем „Сталін". Тепер усі вони у великому клопоті, бо Хрущов і офіційна нова комуністична лінія стверджують, що Сталін був божевільним злочинцем.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

ВИБОРЧІ НЕСПОДІВАНКИ

Підготова до президентських виборів у листопаді цього року ще тільки почалася, але вона вже принесла кілька несподіванок, які матимуть поважний вплив і на вислід виборів. Деякою несподіванкою для багатьох громадян було швидке зголошення демократичної кандидатури Адлея Стівенсона, якого в попередніх виборах чотири роки тому треба було просити, щоб кандидатуру прийняв. Опісля несподіванкою для багатьох була остаточна згода президента Айзенгавера на поновну республіканську кандидатуру. Були й інші несподіванки, але чи не найбільшою з усіх дотеперішніх є таки вислід правиборів у Міннесоті минулого вівтірка. Несподіванка відноситься тільки до демократів і демократичних кандидатур, бо в республіканських кандидатурах президент Айзенгавер навряд чи зустрінеться з будь-якою більшою несподіванкою в передвиборчій кампанії.

Коли мова про міннесотську несподіванку для демократів, то уже в цих виборах населення того стейту ясно і недвозначно показало, що воно є „босом" країни, а не партійні апарати. В Міннесоті були два поважні кандидати на демократичних президентських кандидатів: Адлей Стівенсон, переможений республіканцями кандидат з попередніх виборів та номінальний голова Демократичної партії, і сенатор Естес Кіфовер. Стівенсона в поважній мірі підтримує демократичний партійний апарат, щонайменше підтримував його в Міннесоті. У крайовому маштабі цей апарат ще, очевидно, не може анґажуватись, як довго кандидатура не є вирішена, що може статись тільки на конвенції. Сенатор Кіфовер не мав жадної підтримки стейтового партійного апарату і не міг рахувати на таку популярність, яку має Стівенсон уже хоч би з уваги на його кандидатуру в попередніх виборах.

У Міннесоті обидва демократичні кандидати вели відповідну кампанію, обидва змагались і обидва були певні своєї перемоги. Переміг Кіфовер, діставши 240,000 голосів проти 180,000, що їх дістав Стівенсон. Це відношення ще більш рішальне на користь Кіфовера, коли мова про вибраних делеґатів на демократичну конвенцію, які вирішуватимуть справу кандидатури. На всіх бо 30 демократичних делеґатів і тим самим голосів, Кіфовер має забезпечених 28, а Стівенсон тільки 2.

Очевидно, що після цих правиборів подасться всілякі більше або менше переконливі вияснення. Сам Кіфовер думає, що свою перемогу він завдячує своєму становищу в спірній і суперечній фармерській програмі. Інші думають, що це Кіфоверова кампанія „простягненої руки" перемогла Стівенсонову кампанію „піднесеної брови". Ще інші вважають, що на такий вислід правиборів поважно вплинули республіканці, які не мали потреби турбуватись власною кандидатурою, бо вона певна за Айзенгавером, отже голосували за демократичних кандидатів і голосували в користь Кіфовера, щоб у такий спосіб внести замішання серед демократів. Таку думку піддають щонайменше республіканці та частина прихильників Стівенсона, а демократи вважають, що республіканці в той спосіб хотіли б виправдати та відвернути увагу від своєї власної поразки, бо в правиборах було понад 400,000 демократичних голосів і заледве половина з того, 200,000 виборців голосувало за республіканців.

Проте, які б не були вияснення висліду міннесотських правиборів, це не змінює факту, що їх вислід таки був несподіванкою для всіх: обидвох демократичних кандидатів, демократів взагалі, республіканців і всієї публіки. Очевидно, що міннесотські правибори не перерішують справи, не перерішують самої демократичної кандидатури в партійному розумінні, ані в крайовому маштабі в суперництві з республіканцями. Все ж таки вони не залишаться — як згадано — без поважного впливу на дальший перебіг кампанії і тим самим на самі вибори в листопаді. Поперше, Стівенсон і його авторитет зазнали поважного удару, що признає сам Стівенсон, заповідаючи „активнішу" кампанію в майбутньому. Популярність Кіфовера збільшилася, але в загальній оцінці не до такої міри, щоб могла бути рішальною. Натомість демократичний апарат, не вважаючи Кіфовера за найсильнішого кандидата в змаганні з республіканською кандидатурою Айзенгавера та рахуючись з міннесотською поразкою Стівенсона, готов активніше розглянутись за ще іншим кандидатом, при чому називається також і нюйоркського губернатора Гарримана.

Все це — проблеми недалекого майбутнього. Для звичайного громадянина в цій країні, як і закордоном, міннесотські правибори тільки потверджують відому істину, що не партійні апарати чи хто інший, а тільки нарід є єдиним і рішальним господарем країни.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ДРАМАТИЧНИЙ ДЕНЬ В КОНҐРЕСІ

Вашингтон, березень 1956. — Сенатор Морс назвав цей день „історичним", сенатор Гомфрі сказав, що це справді „сумний, бентежний і трудний день" — цей день 12-го березня ц. р., а сенатор Нюберґер боїться, що це — початок поважної кризи. Чи був цей день історичним, покаже історія, але немає сумніву, що був він драматичним у високій мірі. Недавня конґресова боротьба за закон про натуральний газ і теперішня про фармерський закон — були і є повні гарячкових виступів і хвилювання. Цим же разом у залях Сенату й Палати Репрезентантів панував поважний настрій, такий, що в ньому можна було вичути повагу хвилини і її тиск на учасників. А все це — епілог рішення Найвищого Суду з 17 травня 1954 року, яким визнано сеґреґацію расову по школах за незгідну з конституцією. Відомі випадки по середніх школах та університетах (Алабама) і інтерпозиція ряду леґіслятивних асамблей південних стейтів були першими наслідками реакції консервативного Півдня. 12-го березня ц. р. справа перейшла на терен Конґресу. 19 сенаторів та 77 репрезентантів з 11 південних стейтів проголосили маніфест, що його назвали „Деклярацією конституційних принципів". Сенатор Волтер Джордж з Джорджії запропонував маніфест у Сенаті, а репрезентант Гавард Смит із Вірджінії — в Палаті.

Обидва промовці дали свій вступ до декларації. Смит говорив одну хвилину, і не викликав безпосередньої реакції. Сен. Джордж вичерпав свої дві хвилини звичайного часу і мусів просити віце-президента Ніксона про додаткові три хвилини. І його промова викликала в Сенаті живу реакцію (фоєрверки — як назвала преса). Вже самий факт, що заяву складав сеньйор сенаторів, президент Сенату „про темпоре" і один з найбільш впливових політиків, надавав справі серйозности. Він заявив, що рішення Найвищого Суду в справах сеґреґації викликало в ряді стейтів — очевидно південних — дуже поважну ситуацію, якої певно недоцінюють інші стейти. Воно спричиняється до заколочення мирного співжиття білих і чорних, розбурхує пристрасті й ненависть.

Ще в тягу промови сен. Джорджа попросив слова сен. Лімен, демократ з Ню Йорку, відомий ліберал і гуманіст. Він коротко, і схвильовано заявив, що зовсім не погоджується з декларацією південних колеґ, а по суті забере голос колись пізніше. По ньому дістав „флор" на десять хвилин сен. Тормонд, демократ з Південної Каролайни, як офіційний речник маніфесту. Він широко мотивував конституційні проблеми зв'язані з рішенням Найвищого Суду і узасаднював декларацію. „Ми показали б себе нікчемними боягузами, — заявив він, — якби не старалися охороняти леґально права народу".

Сенатор Морс (колись республіканець, тепер демократ) з Ореґону з бравурою виступав проти декларації і в обороні Найвищого Суду. Йому ввижався дух Калгуна (того знаменитого мужа, який, одначе, своєю теорією про необмежені права окремих стейтів посередньо спричинився до Громадянської Війни). Поважно говорив сен. Гомфрі з Міннесоти, який теж боронив Найвищий Суд і його рішення як згідне з 14-ю поправкою до Конституції. Закликав, щоб усі об'єднувалися в змаганні до поступу, бо це — єдиний вихід з трудної ситуації. Наприкінці виступив ще один демократ, сен. Нюберґер з Ореґону. На його думку, в цій поважній справі президент Айзенгавер повинен скликати конференцію в Білому Домі і старатися мирно поладнати справу.

Отже — на демократичну декларацію перші зареаґували самі демократи. Республіканці покищо сиділи тихо на своїй стороні залі, напевно калькулюючи виборчі вигляди внаслідок маніфесту, можливості розбиття демократів і т. д. Аж третього дня виступив у Сенаті перший республіканець, сен. Кейс з Ню Джерзі, який передбачав загострення ситуації на півдні через маніфест. Також і в Палаті почулися перші голоси аж 15-го березня. Там республіканець Кіттінґ з Ню Йорку широко й палко обороняв децизію Найвищого Суду, називаючи її „прикладною". Демократ Юдел з Арізони критикував безкомпромісовість маніфесту, а два неґри, демократи Повел з Ню Йорку та Диґґ з Мішіґену, змагали рішучих заходів для виконання десеґреґаційного рішення Найвищого Суду.

Неначе „пікантною" інтродукцією до атаки південних демократів на Найвищий Суд була пропозиція конґресмена Дейвіса з Джорджії вписати до конґресового рекорду промову голови Федерації для конституційної влади Джана Барра, яку він виголосив для „Екзекутивного Клюбу" в Ню Орлінс на початку березня. Промова Барра була незвичайно гостра і неперебірлива - а може саме „дібрана" словами в атакуванні Найвищого Суду. Вже заголовок її говорив багато: „Дев'яті нарядь руйнування" (себто дев'ять суддів Найвищого Суду). Барр прямо закинув Найвищому Судові і суддям злочинну діяльність і свідоме ламання Конституції. Це нібито тому, що теперішній суд змагає до зміни Конституції в дусі своїх соціяльних (і соціялістичних) ідей незаконним способом, тобто шляхом рішень Найвищого Суду, поминаючи згоду громадян чи стейтів. Головну атаку Барр спрямував на суддю Фелікса Франкфуртера, якого назвав мозком конспірації і який, мовляв, разом з суддею Вільямом Доґлесом служить своїм „товаришам по соціялізмі". Навіть головному судді Воренові обірвалося за те, що він нібито робить політичні рішення, не розуміючи ідеї Конституції та правної сторінки справи. Коли конґресмен Дейвіс висловився з признанням про промову Барра, то за ним напевно була й опінія його південних колеґ та конституентів.

(Закінчення на стор. 3-ій)

АРХИЄПИСКОП МАКАРІЙ

Мало кому донедавна відомий у широкому світі владика греків на середземноморському острові Кипрі став міжнародною фігурою, яка символізує гострий конфлікт між Англією, з одного боку, і 400.000 кипрських греків та Грецією, що стоїть за їх спиною, з другого. Мабуть, менше писалося б про архиєпископа Макарія, коли б він уклав договір з британським губернатором на Кипрі, маршалом Гардінґом, як пишеться про нього тепер, коли, на пропозицію Гардінґа, англійський уряд наказав арештувати Макарія за годину перед його відлетом до Атен на нараду з грецьким урядом, посадити на військовий літак і перетранспортувати з двома іншими кипрськими духовниками на малий острівець на Індійському океані.

Михайло Моускос за своїм світським ім'ям, а Макарій III за духовним, має ще час робити життьову кар'єру, бо йому тепер лише 43 роки. Народжений 13 серпня 1913 року в Ано Панайя, гірському селі на Кипрі, він походив з такого бідного роду селян-пастухів, що батько (мати померла в його ранньому дитинстві) не мав грошей, щоб посилати його до середньої школи. А що хлопець був побожний, то батько погодився віддати його на 13-му році до монастиря. Там він дістав середню освіту і виявив, зокрема, замилування до городництва. Тому навчили його ще сільсько-господарських наук, після чого вислали на теологічний факультет Атенського університету, де захопила його світова війна. Михайло, який в міжчасі прийняв монаше ім'я Макарія, студіював під час німецької окупації теологію та право, і німці залишали його в спокої. В 1942 році він закінчив теологічний і правничий факультети, а в 1946 р. був висвячений і служив парохом у церкві св. Параскевії в Піреусі, портовому місті біля Атен. Потім дістав від Світової Ради Церков стипендію і виїхав студіювати теологію та суспільні науки до університету в Бостоні, в ЗДА. Макарія вважали за таку здібну людину, що, коли він ще був у Бостоні, його, поминаючи багатьох осіб старших віком і духовним стажем, вибрали єпископом в Кітіюм, одній із чотирьох єпархій на Кипрі. Перервавши студії, він вернувся на батьківщину, де 13 червня 1948 р. дістав єпископські свячення.

На новому становищі Макарій виявив надзвичайний організаторський і господарський талант. За короткий час він привів у зразковий порядок схаотизовану єпархію і оздоровив її фінанси, що були в катастрофальному стані. Водночас, він поринув з головою в боротьбу за перехід Кипру під державну адміністрацію Греції. У самій Греції було тоді ще мале зацікавлення цією радше престижевою справою, бо країна не отряслась ще з наслідків громадянської війни з комуністами, підтримуваними збоку комуністичних сателітів Болгарії і Юґославії. Макарій поїхав до Атен і, після довгої розмови з королем Павлом, вернувся з тихою апробатою грецького уряду — перевести в усіх церквах Кипру своєрідний плебісцит за злуку з Грецією. Церковний Синод на Кипрі, який за давньою традицією виконував також функції духового проводу місцевих греків (для практичної політики в умовах колоніяльного режиму було мало місця), погодився на ідею Макарія. Англійці ж злегковажили собі весь той рух, не переслідували його учасників, та не звертали на нього взагалі уваги. Тим часом помер старий архиєпископ Макарій II, і Синод вибрав його наступником Макарія, що став правити як Макарій III. Це було 26 жовтня 1950 року, і від того часу англійці були примушені щораз більше шанувати Макарія і справу, яку він узав в свої руки.

Передусім Макарій заснував на Кипрі організацію грецької молоді, з' якої згодом революційне підпілля дістало найбільше членів (це — один із гріхів Макарія, приписуваних йому англійцями). Він об'їхав арабські країни, переконуючи їх керівників, що приєднання Кипру до Греції лежить в їх інтересі, та здобуваючи собі союзників для підтримання підготовлюваної петиції-скарги до Об'єднаних Націй. Врешті він встановив тісний контакт з грецьким урядом, а в жовтні 1952 року поїхав до Ню Йорку на 7-му сесію ОН, на яку внесено згадану петицію-скаргу. Вона не мала успіху, бо тоді ЗДА й Франція солідаризувались з Англією, щоб цієї справи не ставити на денний порядок ОН і там не давати большевикам видовища, що процесуються два союзники, члени НАТО — Англія і Греція. Але Макарій використав нагоду, щоб об'їхати всі грецькі осередки в ЗДА і законтивізувати їх, щоб вони у відповідному дусі натискали на уряд у Вашингтоні. А вернувшись на Кипр, Макарій повів дальшу агітацію за „енозіс" — з'єднання з Грецією, — примусивши Англію відступити від її первісного становища, що в цій „внутрішньоанглійській справі" нема чого говорити з кипрськими греками.

І тому англійський уряд рішив зробити поважний зворот у своїй тактиці: призначив чільного вояка-дипломата, шефа імперіяльного штабу, маршала Джана Гардінґа губернатором Кипру, віддавши в його розпорядження збільшену військово-поліційну силу на тому острові, а водночас доручивши повести безпосередні переговори з арх. Макарієм. Ці переговори тривали 5 місяців і після поважних початкових успіхів та публічної виміни взаємними „компліментами" скінчилися, як відомо, повною невдачею, яку завершив і припечатав англійський міністер колоній Леннокс Бойд, що прилетів був на Кипр для вислухання від Макарія „так" або „ні". Макарій зажадав 1) проголосити генеральну амнестію для політв'язнів, 2) уточнити в умові термін, коли грецький автономний уряд мав би перейняти в свої руки поліцію на Кипрі, і 3) заґарантувати в конституції Кипру більшість грекам в місцевому соймі. В усіх цих трьох точках англійці сказали „ні". Тоді Макарій сказав своє „ні" у найважливішій для англійців точці — публічного осуду революційно - терористичної акції греків та покликання до спокою.

Тепер маршал Гардінґ заявив, що він ніколи більше з Макарієм не пактуватиме і що кипрські греки мусять розмежувати політичні чинники від церковних. А греки заявили, що не може бути ніяких дальших переговорів, поки не вернеться Макарій, як політичний контраґент. Ситуація тотожня з тією, яка була в Марокко, коли французи заслали на Мадаґаскар „бунтівничого" султана Мохаммеда бен Юссефа. Треба було багато крови, і дуже багато клопотів, щоб французи зрозуміли свою помилку, спровадили султана назад і в переговорах з ним признали в цьому місяці самостійність Марокко. Мабуть подібна історія повториться з Макарієм. Він сам — як описують його всі, що з ним зустрічалися — відзначається подивуґідним спокоєм і зрівноваженістю. Ніколи не підносить голосу, не виявляє свого схвилювання. Середній на зріст, блідий, з густою чорною бородою і чорними блискучими очима. Радше поганий промовець, бо говорить сухо і монотонно, але діє на слухачів силою своєї появи, свого авторитету і своїх арґументів. Тепер, завдяки Англії, його авторитет серед греків надзвичайно зріс, і він став найпопулярнішою особою з авреолом мучеництва. Ситуація на Кипрі заповнена актами терору і репресіями, а серед розпалених пристрастей нема місця на голос розуму. Американський уряд, свідомий величезної ролі Кипру як морської летунської бази, намагається посередничати, але покищо триває заколот, з якого втіху має Москва.

ПЕРЕД НОВОЮ ВИСТАВКОЮ ОМУ

Чергова — четверта річна виставка Об'єднання Мистців Українців в Америці, на якій бачитимемо також численних поза - американських мистців, показує звичайну на таких збірних виставках різноманітність творів. На ній буде, як то кажуть, кожному щось під смак, тобто можна буде зустріти твори і консервативного і крайнє модерних напрямків. Факт зовсім нормальний, що вже і в нашому громадянстві можна помітити зрізничкування мистецьких смаків: одні будуть споглядати зневажливо на сантиментально - реалістичні твори і вимагати тільки абстрактних, інші ж навпаки — будуть захоплюватися першими, лаючи твори модерністів. Політикою ОМУ, як організації станової, було не фаворизувати ніякого одного напрямку, а дати висловитися і одним і другим, на ґрунті, власне, таких що-річних виставок. Вони дають добрий перегляд мистецького матеріялу і це дає змогу краще підготовити імпрези на ширшому форумі, куди повинні попадати твори найкращі, що ми їх маємо. Таку групу добірних творів найкращих українських мистців готує тепер ОМУ до виставки в ґалерії Карнеґі Ендавмент Сентер при Об'єднаних Націях на кінець квітня.

В наших мистецьких колах часто можна почути жалі на те, що важко дістатися на американські виставки, і необосновані висновки про нібито якусь меншевартість українського мистецтва. Погляди такі зовсім помилкові. Автор цих рядків нещодавно оглядав у Питсбурґу велику інтернаціональну (23 народи) виставку малярства в Інституті Карнеґі. З чистим серцем можемо сказати, що такі два твори з попередніх виставок ОМУ, як „Три дівчини" Галини Мазепи чи „Дівчина в хустці" П. Холодного (щоб назвати тільки два твори) належали б до десяти найкращих творів тієї супермодерної виставки інтернаціональної мистецької еліти. Якби ми особисто в це не вірили, то покинули б мистецтво і пішли шевцювати. Справа з американським мистецтвом така, що воно є передусім справою гроша. Нещодавно журнал важкої американської індустрії „Форчун", приніс серію пишних кольорових репродукцій з малярства, так і розглядаючи мистецькі твори з погляду інвестицій капіталу. Американські музеї незвичайно багаті і в кожному сидять люди, які фаворизують „своїх" мистців багатотисячними закупами, таких „своїх" мають і приватні ґалерії, зовсім розраховані на „бизнес", які дуже обережні в тому, щоб собі самим не робити конкуренції лянсуванням нових талантів. Словом, американський мистець, з тих успішних і „визначних", поглядає досить легковажно з висоти своїх багатих інституцій на новоприбулого мистця, а цей, у свою чергу, неменш легковажно дивиться з висот своєї довговікової культури на представника ще дуже молодого американського мистецтва. Добиватися в тих колах зв'язків й особистого успіху — для українського мистця справа корисна, але, очевидно, вона не може бути ціллю українського мистецтва, яке українські мистці на еміґрації мають завдання зберігати і розвивати.

Чергова виставка ОМУ покаже не тільки твори вже відомих мистців, ось як бронзу „Діяна" Архипенка, цикл „Грецькі тайни" Грищенка, що був уже виставлений у Музеї Візантійського Мистецтва в Атенах, нові речі Мазепи, Борачка, Холодного, трьох представників родини Кричевських та ін., але й твори мистців, що їх уперше стрінемо на виставках ОМУ: Д. Німцева (макети театральних постанов), В. Хмелюка з Парижа, . Бобрицького, І. Приймової і І. Букоємської — двох учениць Архипенка, що працюють в абстрактному стилі. Цього року скількість надісланих на виставку творів була така, що організатори мали просто клопіт усе порозміщувати. Щоб вийти з цієї ситуації, виставку поділено на дві частини, перша буде показана від 25 березня до 1 квітня, друга від 3 квітня до 15го. Виставка ця стане відкриттям весняного мистецького сезону, що заповідається дуже активний і цікавий.

А втім, не можемо скаржитись, що цьогорічний наш мистецький сезон був нецікавий. Відбулася низка імпрез, згадати б тільки виставку в Филаделфії, яка, хоч і різношерсна своїм добором, викликала немале зацікавлення і мистецький журнал „Арт Фокус" навіть рекомендував повезти її по всій Америці. У Ню Йорку відбулася успішна виставка Л. Морозової і С. Литвиненка, а за нею виставка молодих мистців — одне з радісних явищ нашого культурного життя в Америці. Чергово, з цією 4-ою виставкою готуються і загальні збори ОМУ, що, треба сподіватися, намітять шляхи ще кращої координації наших мистецьких справ.

Вся ця мистецька діяльність витворює ту потрібну і конечну мистецьку атмосферу, яка уможливлює творчу ривалізацію, без якої годі подумати собі справжній мистецький розвиток.

С. Гординський

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (УВАН) у США

ШЕВЧЕНКО

Річник 5.

(14)

ЧЕТВЕРТИЙ ТОМ КОБЗАРЯ ЗА РЕДАКЦІЄЮ Л. БІЛЕЦЬКОГО

Чотиритомовий Кобзар за редакцією Л. Білецького не спирався на ці академічні традиції спеціялізованої праці над виданням, хоч і появився з рамени Інституту Шевченкознавства УВАН в Канаді, але в суті речі це було видання цілком індивідуальне. Це дозволило редакторові послідовно розвинути свої думки і своє розуміння Шевченка, але відсутність спеціялізованої праці лишила деякі питання з творчости Шевченка, навіть у межах Кобзаря, без розгляду, взяти хоча б питання про зв'язок між малярською і поетичною творчістю Шевченка, про фольклорні елементи в ній, тощо. Біографічний елемент через відсутність розподілу праці виявився цілком підпорядкованим основній концепції редактора, для якого дрібні фактичні помилки не становили перешкоди в змалюванні загального образу поета. Досить вказати на помилкове зарахування до Кирило-Методіївського братства В. Тарновського (II, 361). Таких дрібних недоліків є досить, а у виданні, фірмованому науковою установою, вони знижають його науковий рівень.

Ми помітили єдиний елемент співпраці в цьому виданні — це розставлення наголосів. В багатьох випадках наголоси поставлені невірно і, гадаємо, не належать редакторові. Для ілюстрації вкажемо двічі повторений у цитаті наголос на „є": Не дав єси мені долі.. Не дав єси ніколи (IV, 48), в той час, як у тексті цього віршу (III, 254) наголос поставлено правильно: єси.

В IV томі закінчується біографічний начерк (початок його в I і III томах) і крім поезій 1857-61 року, поданих у відповідній редакторській оправі з вступної, пояснювальної статті та приміток, в кінці тому подано загальні статті про світогляд Шевченка, літературний напрямок Шевченкової поезії, про його естетику і композиційну форму поезій. Ці загального характеру статті представляють без сумніву значний інтерес, бо побудовані на спеціяльних студіях Л. Білецького і становлять найбільшу вартість четвертого тому. Система кількаповерхового оправлення окремих творів (вступ, стаття, примітки) приводить редактора до непотрібних повторень. Іноді та сама цитата з листа Шевченка російською мовою дається при такому повторенні в двох різних перекладах (порів. цитату з листа до Щепкина на вступі до „Неофітів" — стор. 105 і в статті про „Неофітів" — стор. 124).

Л. Білецькому пощастило закінчити свою працю, в той час як видання творів за редакцією С. Єфремова через розгром Академії Наук у Києві лишилося тільки на самому початку: вийшли томи III (Листування) і IV (Щоденник); готовий VIII том (малярська творчість) був знищений в 1930 році. Для перших двох була цілком проблена лише текстологічна праця, а коментар до них навіть не започаткований. Більше пощастило варшавському виданню за редакцією П. Зайцева, але видання також лишилося перерваним другою світовою війною. І цей удар прийшовся саме по Кобзарю, остання частина якого (рр. 1857-1861), як і деякі інші томи не побачила світу з тими коментарями і вступними статтями, які робили б прикрасу видання.

Отже дати наукове видання канонічного тексту Кобзаря з докладним реальним коментарем у формі статтей і приміток лишається ще нездійсненою метою і могло б стати першочерговим завданням УВАН у США.

В. Порський

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО

РУКОПИСНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ „КОБЗАР" 1844 РОКУ

Восени 1918 року зголосився до мене в Бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка в Львові поворотець із російського полону колишній австрійський старшина, перед тим шкільний інспектор Альоїзій Ваньчура, родом поляк.

Три і півроку перебув він у полоні, востаннє в Казані. Він прийшов довідатися, чи не схотіло б Наукове Товариство набути дуже цікаву й цінну для українців річ — фотографії з унікального рукописного ілюстрованого „Кобзаря" з року 1844. Це була праця Шевченкового приятеля графа Якова де Бальмена, який власноручно переписав його латинкою та ілюстрував разом із своїм шваґром Михайлом Башиловим. Подарував він цей рукопис Шевченкові, а той позичив Костомарову, в якого його забрали при трусі в 1847 році.

Від того часу „Кобзар" цей пролежав в архіві тайної царської поліції до революції 1917 року. По розгромі Департаменту поліції революційною юрбою рукопис щасливо уцілів і дістався до Казані. Тут він опинився в руках одного професора університету, поляка з роду. Перебуваючи в Казані, Ваньчура ввійшов у коло місцевої Польонії і таким чином познайомився з тим професором, що опікувався полоненими земляками. Тепер на жаль я не пригадую його прізвища. Професор похвалився перед новим своїм знайомим цінною пам'яткою й Ваньчура, зрозумівши всю її вагу, зробив за його дозволом ряд знімків найцікавіших ілюстрацій. Перефотографовувати цілу пам'ятку він не міг, бо вона мала 270 сторін in quarto (213 на 348 мілім.).

З великими трудноцами Ваньчура довіз неґативи до Львова, ввесь час побоюючись, щоб вони не побилися, або взагалі не пропали в тяжкій дорозі тодішнього неспокійного часу.

ДРАМАТИЧНИЙ ДЕНЬ В КОНҐРЕСІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Очевидно — все це тільки початок: слід очікувати дальших виступів на терені Конґресу і поза ним.

Декларація південних демократів має ясно два аспекти: конституційний і партійно-політичний.

По конституційній лінії становище Півдня таке: Основна ідея творців Конституції спиралася м. ін. на таких двох засадах, а саме, поперше, вся федеральна влада мала складатися з трьох окремих і назалежних влад, законодавчої, виконної та суддейської, кожної суверенної, але й обмеженої в межах своїх функцій; подруге, компоненти Федерації мали складатися з незалежних, суверенних держав (стейтів), яким мали прислуговувати всі атрибути й власті автономної суверенности, з винятком тих, що були виразно застережені для федеральної влади. А по суті справи сеґреґації, тобто окремих шкіл для білих і чорних учнів, то південні стейти вважають, що сеґреґація згідна з 14-ю поправкою до Конституції.

Сьогодні ніхто не заперечує принципу поділу влади за Конституцією на законодавчу, виконну й суддейську. Але впродовж історії розвинулася т. зв. засада „чек енд беленс" — контролі й рівноваги, яка значить, що кожна влада має управнення контролювати діяльність обох других і навіть сама діяти в певній сфері тих других, таким чином впливаючи на себе взаємно та вдержуючи гармонію цілости. До таких заходів належить право Найвищого Суду перевіряти, чи акти законодавчої або виконної влади згідні з конституцією. Ця прероґатива Найвищого Суду є вислідом довгої боротьби між владами за інтерпретацію Конституції. Цікаво, що це був власне суддя Найвищого Суду Джан Маршал, який походив з Півдня, бо з Вірджінії і який ще в 1803 році — у відомій справі Марбері проти Медізона — поклав основи сили й росту Найвищого Суду. Він тоді поставив тезу, що коли Констутуція є, як сама каже, найвищим законом країни, а судді Найвищого Суду присягли охороняти цю Конституцію, то в їх владі мусить необхідно лежати й сила перевіряти конституційність актів інших влад — законодавчої та виконної. Хоч спочатку теза ця була гаряче заперечувана, але після Громадянської Війни, внаслідок численних рішень Найвищого Суду, які визнавали неконституційними різні акти федеральних чи стейтових властей (особливо через незгідність з 14-ю поправкою до Конституції), авторитет Найвищого Суду був обґрунтований на-постійне. Сьогодні тільки незначне число теоретиків заперечує правну силу Найвищого Суду, але зате більша кількість південних політиків, в тому числі й тих, що підписали теперішню декларацію.

Свою позицію в справі суверенности окремих стейтів спирають південні політики на 10-ій поправці до Конституції, яка говорить, що „всі права, що їх Конституція не делеґувала прямо З'єдиненим Державам (тобто федеральному урядові) або не заборонила виразно стейтам, залишаються зарезервовані для окремих стейтів або для народу".

Конституція не передала шкільництва федеральній владі, то й мусить воно залишитись виключно доменою стейтів, так твердять вони. Але тут входить в гру 14-та поправка до Конституції з 1866 року. Це одна з трьох емансипаційних поправок з часів Громадянської Війни, які мали на меті встановити рівність рас перед правом. 14-та поправка встановлює м. ін., що стейти не матимуть права видавати законів, які вкорочували б привілеї й вольності громадян ЗДА; що стейти не можуть позбавляти нікого життя, волі і майна без законного суду, а також відмовляти будь-кому — в межах їхньої юрисдикції — рівної правної охорони. Найвищий Суд давно вже признав, що цей припис не дозволяє по-різному трактувати білих і чорних у шкільництві, тобто визнав дискримінацію за неконституційну. Але ще в 1896 році Найвищий Суд видав рішення, що сама сеґреґація, тобто окремі школи для білих і чорних, не суперечать 15-ій поправці до Конституції, якщо ці школи рівнорядні. Декілька разів Найвищий Суд повторював цю опінію, востаннє ще устами Головного Судді (а бувшого Президента ЗДА) Тефта в 1927 році. Аж останнє рішення Найвищого Суду з 1954 року визнало навіть окремі школи за дискримінацію, тобто за нерівне стосування прав до громадян білої й чорної раси, і тому за незгідні з 14-ю поправкою до Конституції. З цим не можуть погодитися південні стейти: для них попередня доктрина Найвищого Суду про „сепаратні, але рівні" школи вповні згідна з Конституцією і з потребою часу. В цьому й теперішній конфлікт по суті справи.

По партійно-політичній лінії постає питання: чи різниця, яка постала між демократами через маніфест доволі сильна, щоб привести до розбиття партії або до створення третьої партії саме перед виборами? Кажуть так і так. Одне певне, що витворена ситуація ставить перед демократами делікатне завдання — дуже тактовно дискутувати маніфест, щоб не втратити традиційно демократичного Півдня, але й доволі рішуче, щоб не втратити й голосів решти країни, особливо підпори чорного виборця.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Поклін Шевченкові

Українські Злучені Організації, Відділ УККА, запросили мене з промовою на їх Шевченківське Свято, що відбулося 18 березня ц. р. у великій залі школи Трімонт. Я промовляв уже в Ню Йорку, Филаделфії, Шикаґо, у Вілфілді в Південній Дакоті і в рідній Мілвокі та переконався, що кожний український осередок в тих містах має свою окрему фізіономію, що проявляється при наших національних манифестаціях. Тому з цікавістю летів я до Клівленду, щоб познайомитись з лицем цього українського центру УККА. Мав я стільки приємних несподіванок, що хотів би ними поділитися з читачами, бо деякі клівлендські ідеї гідні наслідування по інших містах.

Передусім академія розпочалася точно з академічною увертюрою при повній залі. Прегарний чоловічий хор „Дніпро" під орудою п. Ореста Садовського відспівав знаменито „Заповіт", і п. І. Таращук, американським звичаєм, впровадив мене і дав слово. А наступною точкою був виступ численного мішаного хору американських словінців „Гласбена Матіце" під урудою проф. Антона Шубеля, що прийняли участь, щоб вшанувати пам'ять нашого Поета. Проф. Юрій Яремкевич представив їх в короткій промові, згадав про словінсько - українські взаємини й приязнь в старім краю, згадав, що батько слов'янської філології Міклосич габілітував у Віденському університеті Степана Смаль-Стоцького, що потім школу Міклосича продовжав у українськім мовознавстві, згадав про переклади Шевченка на словінську мову отця Йосипа Абрама, згадав про приязнь і співпрацю словінських і українських послів в австрійськім парляменті і вкінці привітав хор словінською мовою. Професор Антін Шубель, дякуючи за привіт, підкреслив, що в старому краю читав Шевченка в словінських перекладах, і тому хор його радий, що може причинитися до вшанування його пам'яті. І дійсно три точки хору словінців стояли на дуже високім рівні та захопили слухачів, які були зворушені тим проявом слов'янської солідарности тих народів, що тепер терплять під московською комуністичною, або тітовською окупацією. Панна Софія Бура дійсно по-мистецьки віддеклямувала „Кавказ", а панна Софія Берик скрипковим сольо звеличала вечір. І знову виступив хор „Дніпро" з двома піснями до слів Т. Шевченка та відспіванням національного гимну закінчено свято.

Ось в цій участі американських словінців у Шевченківськім святі була здійснена знаменита думка, як поширити правду про Україну в Америці та здобувати їй приятелів. Американські словінці знаменито зорганізовані і представляють теж поважну політичну силу в Клівленді. Дійсно варто б дати до їх преси цілу статтю д-ра Луки Луцева „Шевченко в словінській літературі" з XV-го тому видання творів Т. Шевченка, що вийшов під моєю редакцією, в якій автор пише: „Коли б ми хотіли назвати чужинця, що був найбільшим прихильником Шевченкової творчости та великим, беззастережним приятелем українського народу, — то з повним правом мусіли би згадати ім'я о. Йосипа Абрама, бо здається, ніхто інший з чужинців не відносився з таким побожним захватом до творчости українського поета, як цей словінський католицький священик... Отець Абрам знає багато творів Шевченка на пам'ять і цитує їх при кожній нагоді. Дивлячись на свою церковцю на горі, декламує відповідне місце з Шевченкового „Сну" про „козацьку церкву невеличку", що „стоїть на пригорі, ... з похиленим хрестом". Під час проповіді в церкві наводить цей поклонник Шевченка думки українського поета в словінському перекладі. В його світлиці на столі лежить „Кобзар" в оригіналі та в словінському перекладі, на стіні його кімнати висить портрет „нашого батька" — Т. Шевченка, а далі портрет бандуриста О. Вересая, бо Вересай оспівує Абрамові славну бувальщину України". Це все цитата з статті д-ра Луки Луцева. Як глибоко зворушує чужинців християнський патос Т. Шевченка, свідчить найліпше, що переклади о. Абрама появилися під назвою „Кобзар" 1907 року накладом Католицької Книгарні в Любляні. І цей виступ словінського хору вже має й свої наслідки. Як мене поінформовано, словінці вже запросили хор „Дніпро", щоб виступив перед словінцями.

Водночас того самого дня проф. Леонід Бачинський зорганізував у філії архіву УВАН у Клівленді виставу Шевченківських видань, коло 200 книжок, — це теж думка гідна наслідування.

Гостинний голова філії УККА, адвокат Омер Майлс-Малецький, і його мила пані, канадійська - буковинка, показали мені українські осяги Клівленду: прегарні новітні школи української католицької парафії, доми Щадничого Банку, далі зазнайомили мене з Культурним Городом Клівленду з монументами св. Володимира Великого, Шевченка, Франка! Ось цей осяг українців на землі Вашинґтона перецінити не можна, — він промовляє й вічно промовлятиме до всіх відвідувачів того парку про Україну!

В суботу ввечорі, перед святом, я мав ще честь промовляти перед прихильниками НТШ під головуванням нашого так заслуженого директора Радзикевича, на зборах, зорганізованих невтомним редактором І. Ставничим. Щасти, Боже, усім нашим клівлендцям в їх праці для визволення України та скріплення Америки!

Бачу, що це не припадок, що Клівленд дав Конґресові так світлого конґресмена і нашого приятеля як конґресмен Фіген, що його, рік тому, УВУ вшанував почесним докторатом.

Роман Смаль-Стоцький.

Шикаґо, Ілл.

Комітет для вшанування жертв Кінґіру

Об'єднаний Комітет всіх Жіночих Організацій м. Шикаґо, створений за ініціятивою Окружної Ради Союзу Українок Америки, ухвалив вшанувати пам'ять 500 українських жінок, що були розчавлені совєтськими танками під час повстання в концентраційному таборі „Кінґір". До згаданого Об'єднаного Комітету увійшли: Окружна Рада Союзу Українок Америки, 12, 22, 32, 36, 56 Відділи СУА, Український Золотий Хрест, Т-во Княгині Ольги при церкві св. Миколая, Католицька Акція Пань, Українське Допомогове Т-во, АБН, ООЧСУ, Відділи Гетьманської Організації, Т-во був. Вояків УПА, СУМА і Пласт.

Об'єднаний Комітет ухвалив влаштувати 8-ого квітня 1956 р. Жалобну Маніфестацію проти нечуваного московського варваризму, як протест перед цілим світом і водночас вияв глибокої пошани та солідарности з загинулими Героїнями. Весь прибуток ухвалено передати до СФУЖО для видання відповідної пропаґандивної брошури англійською мовою і для вислання делеґації до президента Айзенгавера, яка має запротестувати проти нечувано жорстокого насильства над Українським Жіноцтвом.

Н. П.

ШАРЛЬОТА ОРДАСЕН ЗДОБУЛА ПЕРШУ НАГОРОДУ В 17-ОМУ КОНКУРСІ МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРИ

Дружина нашого відомого співака Володимира Баранського Шарльота Ордасен здобула першу нагороду в 17-му конкурсі нюйоркської Метрополитен Опери. Переможці цього конкурсу і між ними Шарльота Ордасен виступлять в радіопрограмі Метрополитен Опери, що її надаватиме в понеділок 26-го березня ц. р., о год. 8 вечора радіостанція WABC, American Broadcasting Co. 770 AM, 95.5 FM. — Диригуватиме оркестрою Метрополитен Опери диригент і перший асистент менаджера Макс Рудольф.

Шарльота Ордасен закінчила Музичну Академію в Будапешті і брала потім участь в оперному конкурсі в Женеві, де здобула другу нагороду. З Женеви переїхала на дальші студії до міланської опери Ля Скаля, де теж успішно дебютувала. З Міляно приїхала до ЗДА і тут вже три роки користає із стипендії в Метрополитен Опері.

Наша співачка виступить з виконанням українських точок разом з іншими виконавцями — Рома Прийма, Володимир Баранський і хор „Думка" — теж в рамцях „Українського Дня", що відбудеться 7 травня ц. р. в Колумбія Університеті.

ГОСПОДАРСЬКІ ВІСТІ

Совєти продають вільному світові діяманти

Совєтський міністер мінеральних покладів П. П. Антропов повідомив в інтерв'ю, що уряд СССР почне продавати закордоном діяманти, які недавно відкрили в Якутії на Сибірі. Антропов сподіється, що продаж діямантів буржуазним країнам „скріпить фонд закордонних валют". Згідно з твердженням совєтського міністра, поклади діямантів в Сибірі „можна порівняти зі славними покладами в Південній Африці, яка досі була найбільшим експортером самоцвітів в цілому світі". Про знайдення діямантів в Совєт. Автономній Якутській Республіці повідомив 4 березня геолог Д. І. Щербаков в совєтському щоденнику „Красная Звезда". Якби так вільний світ не захотів купувати совєтських діямантів, скроплених потом і кров'ю каторжних робітників, то Совєти не мали б чужої валюти на аґітацію проти держав вільного світу.

Не буде циклічних економічних струсів

Професор економіки на Гарвардському університеті Самнер Г. Сліхтер промовляв на зборах „Об'єднаних Індустрій" в Клівленді, Огайо, і сказав, що в американській економіці не передбачається вже тих циклічних економічних струсів, які давніше повторювалися, і після добробуту наступала депресія, щоб приготовити місце черговому добробутові. „Наша економіка, казав проф. Сліхтер, устабілізувалася". Економічні струси були в другій половині 19-го віку і в першій половині цього віку. Тепер великий вплив на економіку мають державні замовлення, які не підлягають законові про економічні циклі. Проти закону про черґування знижки і звишки в економіці діють і інші чинники, так як плянування на довшу мету продукції, компенсація робітникам під час безробіття, старечі пенсії та інші забезпечення робітників, а також зріст сили зорганізованого робітництва. Підприємці і робітництво знають про свою відповідальність перед країною, і спільно дбають про те, щоб американська економіка не натрапляла на підводні скелі економічних струсів.

Американська торговельна місія виїхала до Франції

Американська торговельна місія під проводом заступника директора закордонного відділу з департаменту торгівлі Джозефа А. Мака виїхала до Франції, щоб, нав'язати зв'язки з французькими підприємцями під час весняних міжнародних виставок - ярмарків в Ліоні і Парижі. Під час подібної поїздки до Франції в минулому році американські представники могли конферувати з більше як 1,400 французьких підприємців. Директор Мак заявив, що ціль цьогорічної місії, — знайти краще зрозуміння в Франції для експорту і імпорту до ЗДА та збільшення числа туристів. Міжнародний Торговельний Ярмарок відбудеться в Ліоні в днях 7—16 квітня, а в Парижі від 5-го до 21-го травня.

ЗДА видали на ветеранів понад 81 більйон

Уряд повідомив Комісію для Справ Ветеранів в Палаті Репрезентантів, що досі видав на ветеранів всіх дотеперішніх воєн 81,500,000,000 долярів. З цієї суми найбільше, бо аж 45,700,000,000 долярів, видано на ветеранів із другої світової війни. На ветеранів із першої світової війни видав уряд 19,600,000,000 долярів.

Передбачає продовження добробуту в Канаді

Голова Канадійської Торговельної Палати Дж. Дж. Крін заявив, що добробут в Канаді буде продовжуватися і в третьому кварталі цього сторіччя. Збільшується число населення Канади і зростає число робітних сил. Внаслідок цього може збільшуватися продукція, яка мусить обслуговувати і північні території, які дістають густіше населення. Крін сказав, що нова іміґрація збільшила, а не зменшила число затруднених, як цього дехто боявся.

ШІСТЬ ТИСЯЧ СТОРІНОК ПРОТОКОЛІВ

Кореспондент „Ізвєстій" в числі з 13 березня пише: „Перед нами купа акуратно оправлених книг. В них приблизно 6000 машинописних сторінок. Нелегко доконати такої праці, але працівники Харківського обласного виконавчого комітету впоралися з нею всього лише за дванадцять місяців. Це — протоколи засідань виконкому за 1955 рік. Самих засідань було не так уже й багато — 25, а скільки було прийнято рішень! Ось для прикладу протокол ч. 10. Тільки на одному засіданні обговорено 60 питань, які записано на 600 сторінках, зібраних тепер у чотири книги. Що ж це за справи, яким облвиконком приділяє так багато уваги? Беремо навмання одну з справ. Це просьба підполковника запасу Нагороного про приділення йому земельної ділянки в Вовчанську для будови дому. Для того, щоб таке рішення відбулося, Нагорний повинен був додати до своєї заяви цілу паку паперів. В їх числі: довідка про склад родини, довідка про те, що Нагорний не має нерухомої власности, довідка про місце проживання, довідка про те, що він — пенсіонер, довідка з управління житлово-комунального господарства, яка підтверджує, що ділянку приділено, плян самої ділянки, постанови виконкомів Вовчанської міської і Вовчанської районової рад і багато-багато інших. Щоб зібрати всі ці довідки Нагорний витратив майже півроку..."

● У Східній Німеччині деякі полегші в ділянці культурної автономії, зокрема щодо права мати свої народні школи, дістали лужицькі серби — єдині нащадки слов'ян, які ще залишились на німецькій території. Їх є ніби 200,000. За Гітлера їм було заборонено проявляти будь-яку свою етнічну окремішність.

● Дев'ять євангелицьких екскурсантів, що їздили із ЗДА до СССР, вже вертаються до Америки. Вони виїхали з Москви в минулу середу, після „нав'язання широкого зв'язку між совєтською та американською Церквами", — як сказано в пресовім повідомленнях.

З наших буднів

ПРО ЛМКЛЮБ І НАШИХ ОБРАЗОТВОРЦІВ

Наші образотворці в Ню Йорку працюють, можна сказати, не покладаючи рук. Ще добре не обстигли стіни ЛМКлюбу після Виставки Молодих Мистців, а вже шикується з великою помпою 4-та Виставка Старших Майстрів, оголена достойним Патріярхом Цеху, Олександром Архипенком.

З достовірних джерел інформують, що по Виставці в Клюбі найкращі картини „муфуються" до Будинку О. Н., а потім аж на 5-ту евню, до мільйонерських теремів п. Володимира Джуса. А звідтам — тільки заячий стрибок, бо через вулицю, до всесвітньої святині мистецтва — Митрополитен Музею. Може котрий з наших „перешварцується" і туди, щасти йому Боже!

Молоді мистці (яким, звичайно, до музею ще не спішиться (гострять зброю: „Досі нас критикували, говорять, тепер ми їх покритикуємо!" Колеґа Певний вцевнено стискає в руці „Пелікана", готуючись до атаки на золотих богів, з ім'я „святого" Пікасса, Сартра і Фройда. Спеціяльного зуба має на маляря Кузьму, не того з Квітки-Основ'яненка, а того з Бруклина).

„Критика — є добра річ, сказав Селенко Лавочка, але руки треба тримати при собі". Де є критика, там є рух, життя, там процвітає творчість. А творчість наших образотворців процвітає таки найбуйніше з усіх інших галузей мистецтва. Немала в цьому заслуга їхнього цісаря, Сергія Литвиненка.

Як оглядаю не раз в його робітні оці численні голови та погруддя чесних жон і мужів українських, що він їх виліпив, чи вирізьбив, — то приходить мені думка, що їх автор першою мірою заслуговує на те, щоб колись, на цьому місці, де стоїть тепер не дуже то шикарний будинок Клюбу, поставити йому не лише погруддя, але й пам'ятник, на повний Сергіїв козацький ріст!

Можу, навіть, піддати майбутньому скульпторові (тільки не п. Саламасі!) проєкт пам'ятника: пан професор стоїть задуманий, в одній руці тримає рылець, чи долото, в другій печатку ЛМКлюбу. Через плечі — мисливська рушниця! Очі задивлені в синю далечінь, ні то в зруб лісу, де пасеться стадо оленів, ні то в якогось прекрасного моделя...

Наш український народ сильно любить демократичні права, але обов'язки звалює, звичайно, на плечі однієї людини, що тягне народнє ярмо, аж очі рогом лізуть.

Голові Об'єднання Мистців Українців в Америці та Літературно - Мистецького Клюбу, Сергієві Литвиненкові, побажати б сил, здоров'я і витривалости потягнути це ярмо ще 35 років.

Ікер.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

МОНТРЕАЛ, КВЕ. — Річні Загальні Збори Відд. 473 відбудуться в середу, 28-го березня, о год. 8-ій веч., в домі Укр. Нац. Об'єднання, 7 Принц Артур. Вест. Згідно зі статутом УНСоюзу, участь члена на річних загальних зборах є обов'язкова. Повідомляємо, що членські вкладки приймаються кожного понеділка від год. 8 до 9 веч. в домівці УНО. — В. Захаркевич, гол.; В. Будковський, секр.

✝

Ділимося сумною вісткою, що дня 20-го березня 1956 р. у Филаделфії упокоїлася в Бозі в 73-му році життя

бл. п. МАРІЯ ВАВРИК

Похорон відбувся в суботу, 24-го березня після Богослужби з церкви св. Йосафата у Френкфорд, Па., на цвинтар на Факсчейс.

Покійна залишила в смутку сестрінка Семена Струхманчука та Теодора Бодмарського з Родиною.

Щира подяка Всім, що відпровадили Покійну на вічний спочинок, зокрема о. М. Харині за відправлення похоронів, а п. Насевичеві за сумлінне перепровадження похоронів.

РОДИНА

✝

ЖАЛІБНИЙ ДЗВІН!

Відлітають сірим шнурком діти України, яку так сильно любили, як справжню рідну матір. Покинули раз на завсіди своє рідне зруйноване гніздо. Покинули й друге тимчасове далеко від рідного краю, за широким морем тут на чужині. Із ними відлетів високо у вирій 9-го березня 1956 року наш Дорогий і ніколи незабутній Приятель, Опікун і Добродій

сл. п. АНДРІЙ КРОХМАЛЬНИЙ

з Золочівщини, який залишив в найбільшім горю свою дружину і трос дітей. Піонер, вояк і патріот. Помагав всім морально і матеріяльно. І тільки Йому завдячуємо, що ми тут на вільній землі Вашингтона спокійно і гарно здорові живемо. Крім нас стягнув з Німеччини більше своїх братів-земляків, хоч Його родина небагата. Любили всі Його, бо був все усміхнений і лагідний. Та нагла і несподівана смерть вирвала передчасно з нашої невеликої тут на еміграції української родини того заслуженого для України громадянина, який віддав би для Неї не тільки все майно а й своє серце.

Похоронили Його на кладовищі в Нешанік, Ню Джерзі. На могилі посадили червону калину, яку підливали щодня гіркими сльозами. І на тій калині над могилою сина України сидить соловейко і приносить Йому вісті з України, якої воскресення Він так нетерпеливо очікував.

Всі Помохівці і Розвиці просимо злучитися молитвами разом з нами за Його гарну душу, а слава пам'ять про Нього нехай залишиться у наших серцях на віки. Нехай чужа земля буде Йому легкою. А Всемогучий Господь нехай прийме Його у Своє Царство Небесне.

Вічная Йому Пам'ять!

Його односельчани
СКРИПЧУКИ І СЕНИКИ